

Unitate în diversitate

Tentative de unificare a națiunilor europene au existat încă dinaintea apariției statelor naționale moderne. Acum trei mii de ani, Europa era dominată de celți, iar mai târziu a fost cucerită și condusă de Imperiul Roman. Imperiul Franc al lui Carol cel Mare și Sfântul Imperiu Roman au unit zone întinse sub o singură administrație pentru sute de ani. Uniunea vamească a lui Napoleon și mai recente cuceriri ale Germaniei naziste din anii 1940 au avut doar o existență tranzitorie.

Toate aceste uniuni create forțat sau pe cale diplomatică ori sub orice alt aspect, și-au pus amprenta asupra istoriei și, implicit, asupra umanității, influențând dezvoltarea sau regresarea societății, chiar în multe privințe stagnarea acesteia.

În prezent, din dorința creării unei societăți cu progrese economice, tehnologice și nu numai, din timpul așa-numitei perioade Pax-Romana, putem vorbi despre Uniunea Europeană, entitate politică, economică și socială, compusă din 27 de țări, considerată o construcție „sui generis”.

Istoria Uniunii Europene, înființată în 1952 din necesitatea de refacere a Europei în urma catastrofelor provocate de cele 2 războaie mondiale, a fost supusă unor serii de schimbări ale tratatelor semnate. Actul Unic European a intrat în vigoare în 1987 stabilind ca data de referință 1 ianuarie 1993 pentru implementarea deplină a „celor patru libertăți fundamentale”: libera circulație a mărfurilor, persoanelor, serviciilor, capitalurilor.

Tratatul de la Maastricht, semnat în anul 1992, a constituit cea de-a doua revizuire fundamentală. Se pot distinge trei „piloni”: primul fiind comunitar, al doilea, Politica Externă și de Securitate Comună, al treilea, Justiție și Afaceri Interne.

Tratatul de la Amsterdam (1997) cât și cel de la Nisa (2001) îl modifică și îl completează pe cel de la Maastricht, în special în anumite puncte care se refereau la locul convenit muncii și drepturilor cetățenilor, eliminarea ultimelor obstacole din calea liberei circulații a bunurilor și serviciilor, fiecare stat membru fiind nevoit să colaboreze mai strâns în cadrul Europei, posibilitatea acordată UE de a-și face mai bine auzită vocea în cadrul instanțelor internaționale, cât și crearea unor instituții sau proceduri capabile să asigure buna funcționare a unei Uniunii extinse.

După numeroase critici aduse la modul semnării acestor tratate s-a hotărât aplicarea unei metode mai deschise și mai „transparentă” a acestor revizui. Scopul acesteia era de a furniza răspunsuri tuturor întrebărilor variate privind viitorul Europei. Pentru susținerea „transparentei”, opinia publică își putea expune părerea, ideile, convingerile privind interesele Uniunii pe numeroase site-uri și forumuri.

În acest sens, „s-a născut” Constituția Europeană, un singur text, reprezentând un progres imens în direcția aprofundării integrării și apropierii Uniunii Europene de cetățeni, menit să înlocuiască tratatele anterioare printr-o mai bună claritate și concizie, ce conținea 4 părți.

În prima parte se pune accentul pe definirea Uniunii prin obiective, prerogative, instituții cât și procedura luării deciziilor. Valorile Uniunii se bazează pe drepturile și libertățile oamenilor în comunitatea Europeană, respectul pentru demnitatea, libertatea, democrația, egalitatea cetățenilor cât și statul de drept. Aceste idealuri ale societății se regăsesc în pluralism, toleranță, justiție, solidaritate și nediscriminare.

Partea a doua înglobează Carta Drepturilor Fundamentale, acel act care conferă tuturor cetățenilor anumite drepturi cu privire la libera circulație a persoanelor, a

bunurilor, a capitalurilor și a serviciilor, libertatea de stabilire, precum și „identitatea națională”, dreptul la autogovernare locală și regională.

Partea a treia reglementează politicile și funcționarea Uniunii Europene. Necesitatea de a clarifica împărțirea competențelor între statele membre și Uniune a reprezentat una din misiunile esențiale ale Convenției. *Principiul subsidiarității* se aplică în domeniile de competență partajată sau de sprijin, unde Uniunea acționează numai dacă și în măsura în care acțiunea statelor nu este suficientă. *Principiul proporționalității*, în conformitate cu care exercitarea competențelor Uniunii, în raport cu cele ale statelor membre, în domeniile de competență partajată, trebuie să fie proporționala scopurilor urmărite.

Un aspect important care trebuie remarcat este faptul că Tratatul constituțional oferă, pentru prima dată, un instrument juridic unic, mult mai ușor de utilizat decât multitudinea de tratate constitutive și modificatoare existentă în prezent. Tratatul constituțional se va caracteriza prin natură juridică multiplă. Astfel, acesta va reprezenta: tratat internațional – supus regulilor dreptului internațional public, izvor al dreptului comunitar european, text constituțional – document ce constituie fundamentul unei ordini juridice, ordinea juridică comunitară. În acest sens, este emergentă „subramură” a dreptului comunitar: dreptul constituțional comunitar.

Partea a patra conține dispozițiile finale ale Tratatului, inclusiv procedurile de adoptare a unei noi constitutii sau revizuirea acesteia.

Pentru prima dată statele membre se pot retrage din Uniune datorită introducerii clauzei de retragere voluntară.

Atributul de text constituțional prezintă însă un puternic impact atât psihologic, cât și juridic. Un text constituțional conferă individualitate și coerență sistemului ordinii juridice comunitare. Totodată, un text constituțional fundamentează voința statelor și popoarelor Uniunii de a fundamenta o organizație care tinde să depășească caracterul strict interguvernamental. Din punct de vedere formal, constituția poate fi privită ca un Tratat. Din punct de vedere substanțial, aceasta reprezintă cu adevărat o lege fundamentală, în sensul teoriei clasice a dreptului constituțional – *act care reglementează modalitățile de exercitare a puterii*.

Autori:

Ștefan Roxana

Iliescu Vlad

Florescu Victorin

Clasa a XII-a C Liceul de Informatică “Ștefan Odobleja”